

Efekty dotacji dla przedsiębiorców w latach 2004 - 2006

Można już zauważyć pozytywne skutki uzyskania unijnego wsparcia przez polskie firmy po pierwszym okresie wdrażania środków UE w Polsce – lata 2004-2006.

Realizowane inwestycje i projekty doradcze, jak wynika z badań przeprowadzonych przez PARP, w 91% badanych firm wpłynęły na rozwój przedsiębiorstwa, oraz na wzrost konkurencyjności (w przypadku 87% firm) i na podniesienie jego innowacyjności (ogółem w przypadku 70% firm, a w grupie beneficjentów dotacji na inwestycje w ponad 91% przedsiębiorstw).

Nastąpił również wzrost poziomu zatrudnienia w dotowanych przedsiębiorstwach o kilkanaście procent oraz wzrost rocznych przychodów netto firm-beneficjentów od kilkunastu (beneficjenci projektów doradczych) do ponad 23% (firmy realizujące inwestycje). Blisko 70% firm spodziewa się dalszego wzrostu przychodów.

PARP przeprowadziła badanie przedsiębiorstw, które zakończyły projekty inwestycyjne i doradcze dofinansowane z Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) 18 miesięcy temu.

Dotacje na inwestycje (Działanie 2.3 SPO WKP)

Więcej miejsc pracy, nowych produktów i wyższy eksport

W ciągu 18 miesięcy od rozliczenia dotacji z działania 2.3 SPO WKP poziom zatrudnienia we wspartych małych i średnich przedsiębiorstwach (MSP) wzrósł o 13%. Średnio w jednym MSP powstało 11,1 nowych miejsc pracy, a badani przedsiębiorcy przewidywali utrzymanie trendu wzrostowego w zakresie zatrudnienia również w ciągu najbliższego roku. Łącznie w przedsiębiorstwach, które uzyskały dofinansowanie powstało 13 287 nowych miejsc pracy (w tym 3 676 obsadziły kobiety).

W okresie 1,5 roku od zakończenia projektów, firmy wdrożyły średnio 3 innowacje produktowe (w tym 1,4 innowacji stosowanych w kraju nie dłużej niż 3 lata) i 1,6 innowacji procesowych (w tym 0,74 stosowanych nie dłużej niż 3 lata). Łącznie, zgodnie z deklaracjami beneficjentów działania 2.3 SPO WKP, w ciągu 1,5 roku wdrożono 4394 innowacji produktowych i procesowych (w tym 2563 stosowanych w kraju nie dłużej niż 3 lata).

Najwięcej innowacji produktowych powstawało w małych firmach, założonych po 1995 roku, które otrzymały dotację do 250 000 zł na projekty zakładające działania modernizacyjne, których efektem było wprowadzenie znaczącej zmiany produktu lub procesu produkcyjnego. W przypadku innowacji procesowych, więcej ich powstawało w średnich firmach przemysłowych, które otrzymały dotację powyżej 250 000 zł. Ponadto blisko 2/3 badanych firm w ciągu najbliższego roku zamierza wprowadzić innowacje produktowe, a nieco ponad połowa - innowacje procesowe. Wprowadzenia innowacji stosowanych w kraju nie dłużej niż 3 lata spodziewane jest niemal dwukrotnie rzadziej.

Dofinansowane firmy odnotowały wzrost przychodów średnio o 23%, a blisko trzy czwarte spodziewa się dalszego ich wzrostu w roku bieżącym. W badanym okresie wartość sprzedaży eksportowej wzrosła o 24%. Największy przyrost eksportu odnotowano w MSP realizujących projekty z zakresu zastosowania IT/ITC w zarządzaniu (+31%) oraz wdrażania technologii innowacyjnych (+32%). Średnie firmy osiągnęły wzrost eksportu o 6 pkt proc. wyższy niż mikro i małe przedsiębiorstwa (odpowiednio 25% i 19%). 44% firm spodziewa się zwiększenia przychodów z eksportu w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Tylko 6-7% przedsiębiorców przewiduje spadek tych wskaźników.

Wpływ projektów dofinansowanych na kondycję firmy

Zgodnie z deklaracjami beneficjentów, realizacja projektów działania 2.3 SPO WKP miała największy wpływ na **unowocześnienie technologiczne firmy** (91% wskazań), **poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy** (78%), **wzrost potencjału inwestycyjnego przedsiębiorstwa** (50%) oraz **zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska przez firmę** (40%). Najczęściej wskazywano wpływ projektów na nawiązanie lub poszerzenie współpracy w zakresie B+R (4%) oraz nawiązanie lub poszerzenie współpracy z innymi przedsiębiorcami (12%).

Wszystkim się opłaciło...

Jak podkreśla większość przedsiębiorców, udział w projekcie opłacił się niemal wszystkim firmom. Projekty były najbardziej opłacalne dla przedsiębiorców z sektora przemysłowego i odbiorców dotacji w kwocie ponad **250 000 zł**. Prawie wszyscy przedsiębiorcy byli zadowoleni z realizacji projektu inwestycyjnego – **tylko niecałe 4%** wyraziło opinię neutralną lub negatywną - najbardziej zadowoleni byli odbiorcy dotacji powyżej **250 000 zł**. Wg deklaracji beneficjentów **7%** projektów nie byłoby w ogóle zrealizowanych w przypadku braku dotacji, a ok. **70%** projektów byłoby zrealizowane w mniejszym zakresie lub w późniejszym terminie.

Badana grupa i średnia wysokość dotacji

Udział w badaniu brały głównie przedsiębiorstwa przemysłowe (usługi świadczyły tylko **14%** firm), firmy średnio **14-letnie**, 48% firm średnich oraz 52% mikro i małych przedsiębiorstw (odpowiednio 8% i 44%). **31%** dotowanych firm zlokalizowanych jest na wsi i ponad połowa (**54%**) działa na rynku ogólnokrajowym. Średnia wysokość dotacji wyniosła ok. **505 400 PLN** na firmę, a dwie piąte przyznanych dotacji przekraczało kwotę 500 tys. PLN. Trzy czwarte firm biorących udział w badaniu realizowało projekty dotyczące **działań modernizacyjnych**, a co piąty obejmował **wdrażanie lub komercjalizację technologii i produktów innowacyjnych**.

Dotacja na usługi doradcze (Działanie 2.1 SPO WKP)

Efektywne doradztwo ma wpływ na zatrudnienie i eksport...

Wbrew powszechnej opinii, że usługi doradcze i wprowadzone dzięki nim usprawnienia nie mają realnego wpływu na rozwój firmy, w **przedsiębiorstwach, które zrealizowały projekty doradcze za unijne dotacje poziom zatrudnienia** wzrósł o **13%** w ciągu roku poprzedzającego badanie, natomiast liczba nowych miejsc wyniosła ok. **6 na 1 firmę**.

Roczne przychody netto firm-beneficjentów wzrosły w ciągu roku o **15%**, najwięcej w średnich przedsiębiorstwach i tam, gdzie dotacja przekroczyła **15 000 PLN**. **Wartość nakładów inwestycyjnych** wzrosła znacząco, bo o **35%**. Najwyższy wzrost odnotowano w firmach małych oraz tych, które skorzystały z doradztwa nt. zasad prowadzenia przedsiębiorstwa w UE. Blisko połowa firm biorących udział w programie spodziewa się wprowadzenia w nadchodzącym roku innowacji produktowej, a ponad jedna trzecia – procesowej.

Wartość obrotu zagranicznego w ciągu roku poprzedzającego badanie, wzrosła w ramach **eksportu o 26%**, a w ramach **importu o 25%**. Jak wynika z badań co czwarty przedsiębiorca spodziewa się dalszego wzrostu wymiany handlowej eksport-import, a **6%** liczy się z jej osłabieniem.

Wzrosła jakość i efektywność zarządzania

Realizacja dotowanych projektów najsilniej wpłynęła na podniesienie jakości i efektywności zarządzania w firmach, a często również przyczyniała się do poprawy kwalifikacji kadr oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Najmniejszy był zaś wpływ działania 2.1 na rozwój współpracy z instytucjami badawczo-rozwojowymi.

Najbardziej zadowoleni z dotacją powyżej 15 tysięcy złotych

Zdaniem **88%** przedsiębiorców, udział w projekcie wart był poniesionych nakładów. Jeszcze częściej twierdzili tak odbiorcy dotacji w kwocie **powyżej 15 000 PLN**. W **12%** projektów w przypadku braku dotacji projekt nie byłby w ogóle realizowany, w blisko połowie przypadków byłby zrealizowany w mniejszym zakresie, a w **58%** przypadków w późniejszym terminie.

Badana grupa i średnia wysokość dotacji

Udział w badaniu brały głównie małe przedsiębiorstwa (**50%**), firmy średnio **13-letnie**, niemal równie wiele przedsiębiorstw usługowych co przemysłowych. Ponad połowa firm-beneficjentów była zlokalizowana w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców; firmy te działały głównie na rynkach: regionalnym i krajowym. Średnia wysokość dotacji wyniosła ok. **21,4 tys. PLN** na firmę.